

**Erna Müller,
„ÜBERGANGSSYSTEME“ FÜR
BENACHTEILIGTE JUGENDLICHE IM
VERGLEICH: STRUKTUREN UND PROBLEME
IN DEUTSCHLAND UND DÄNEMARK**
GRIN GmbH Verlag, Berlin, 2012, 88 str.

U knjizi autorice Erne Müller: „Übergangssysteme“ für benachteiligte Jugendliche im Vergleich: Strukturen und Probleme in Deutschland und Dänemark“ (2012.) navode se rezultati komparativnog istraživanja u Njemačkoj i Danskoj, koji se baziraju na potvrđivanju kvalitete konstrukcijskog modela odgoja sociopedagoški ugrožene mladeži.

Autorica u uvodnim napomenama objašnjava temeljne pojmove kao što su: tranzicijski sustavi, socijalno ugrožena mladež i odgojne implikacije inovativnog konstrukcijskog modela odgoja. Knjiga je strukturirana u pet kapitalnih poglavlja i sedam potpoglavlja od kojih će biti prikazani samo najvažniji: 1. Problemstellung (Problem istraživanja), 2. Konstruktivistische bildung in Deutschland (Konstruktivističko obrazovanje u Njemačkoj), 3. Das "Übergangssystem" in Deutschland und Dänemark“ (Tranzicijski sustavi u Njemačkoj i Danskoj), 4. Forschungen (Istraživanje) i 5. Schlussbe-

merkungen (Zaključna razmatranja). Prikaz knjige fokusirat će se na temeljne odgojne čimbenike i odgojne zadatke u formuliranju konstrukcijskog modela odgoja sociopedagoški ugrožene mladeži.

Pregled shvaćanja pojma konstrukcijskog modela odgoja kroz rezultate istraživanja potvrđuje hipotezu rada da je takav odgojni model nužno razvijati glede socijalno ugrožene mladeži u Njemačkoj i u Danskoj. Model se oslanja na razvoj komunikacija među vršnjacima i razvoj komunikacija između odgojitelja i odgajnika te na jačanje osobnih snaga. Autorica navodi nužnost razvoja socijalnih kompetencija kao bitnog čimbenika konstrukcijskog modela odgoja, koji svakako treba bazirati na razvoju empatičnosti prema socijalnoj okolini (str. 24).

Autorica postavlja pitanje (str. 42) kako konstrukcijski model može biti korišten za razvoj obrazovnih standarda i unapređenje ishoda učenja socijalno ugrožene mladeži. Ističe kako Njemačka, za razliku od Danske, ima kvalitetniji model koji se sastoji od sljedećih odgojnih faktora:

- ✧ Znanje i opseg (poznavanje teorije, pojmova i metoda rada koje se odnose na područje učenja)
- ✧ Detaljno poznavanje i razumijevanje jednog ili više specijalističkih područja
- ✧ Iskustvo i vještina (demonstriranje kompleksnih specijalističkih vještina i „alata“ rada; profesionalna aktivnost i stručna kompetentnost odgojitelja)
- ✧ Uporaba naprednih vještina i profesionalne aktivnosti; prihvaćenje odgovornosti za sve dimenzije izrade; individualno istraživanje pedagoga (str. 55.).

Autorica, nadalje na temelju odgojnih faktora analizira odgojne zadatke koje smatra nužnim pri izradi konstrukcijskog modela odgoja socijalno ugrožene djece i mladih:

- ✧ Postaviti profesionalnu praksu kao element glavnog područja rada
- ✧ Imenovati i instruirati koordinatora za organizaciju modela rada
- ✧ Povećati stupanj integriranosti razvoja komunikacijskih vještina
- ✧ Razvijati kritičku svijest i suvremenu praksu na temelju poznavanja teorije odgoja i prakse

- ✧ Demonstrirati vještine upravljanja i organiziranja vremena
- ✧ Posjedovati osobnu svijest i osjećaj odgovornosti za izvršenje postavljenih ideja i planova rada na koherentan način
- ✧ Pokazivati objektivnosti u pristupu i kritičke evaluacije potrebne za definiranje i rješavanje konflikata socijalno ugrožene mladeži
- ✧ Pokazivati kompetencije u vještinama i analitičkim sposobnostima potrebnim za razvoj i oživotvorenje odgojne prakse (str. 67).

Posebno je poglavlje posvećeno pitanju zašto je nužno razvijati socijalne kompetencije pri izradi konstrukcijskog modela. Autorica postavlja temeljna pitanja: Koji okolni utjecaji potiču, odnosno ometaju stjecanje socijalnih kompetencija u okviru odgojnog procesa socijalno ugrožene mladeži? U kojem obliku na odgojni proces utječu društvene ili institucionalne orijentacije o društvenom suživotu? Kako se socijalne kompetencije mogu u konstrukcijskom modelu odgoja precizirati kako bi se primjenjivale kao ciljevi za oblikovanje procesa odgoja i učenja te kako se one mogu i na temelju čega ustanoviti? (str. 68.)

Autorica analizom empirijskog istraživanja zaključuje da Njemačka ima strukturirane ciljeve obrazovnih standarda, za razliku od Danske, koja ih nema koncizno

posložene. Smatra da socijalne kompetencije treba integrirati u svaki konstrukcijski model odgoja, a posebice model odgoja socijalno ugrožene djece i mladeži, jer su one prediktor razvoju odgoja koji teži odgoju za vrijednosti baziranom na razvoju altruizma i empatičnosti djece i mladih. Erna Müller zaključuje da je istraživanje težilo odgovoru na pitanje u kojoj mjeri i u kojoj su formi socijalne kompetencije ugrađene u temeljne odredbe suvremenog obrazovanja socijalno ugrožene djece i mladih.

Knjiga je ponajprije namijenjena onima koji su već upućeni u probleme i teoriju konstruktivističkog pristupa u odgojnim znatnostima, ali može biti od velike pomoći i svim nastavnicima, pedagogima i odgojiteljima u domovima, posebice onima za socijalno ugroženu djecu i mlade, uključujući djecu i mlade kojima je zbog intenziteta i ekstenziteta manifestiranja poremećaja u ponašanju, potreban sociopedagoški tretman u odgojnim institucijama. Knjiga može biti velika pomoć u upoznavanju novih teorijskih spoznaja te usavršavanju načina rada svih dionika odgoja u praksi.

mr. sc. Jasminka Dević
Dom za odgoj djece i mladeži Osijek
Suradnica Filozofskog fakulteta
Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera
u Osijeku, u zvanju predavača